

ABSTRAKT

(Requiem v české soudobé hudbě)

Requiem je součástí duchovní hudby již po několik staletí a vnímáme jej spíše jako netradiční typ mše, která ovšem ke konci 20. století a v prvních desetiletích 21. století prochází velkou proměnou. Stále častěji skladatelé komponují tzv. koncertní requiem, která nejsou určena k provedení při liturgickém obřadu, ale jsou to samostatná koncertní díla určená spíše pro pódium. S tím se samozřejmě mění nejen obsazení, pro které je dílo napsáno, ale také hudebně výrazové prostředky, které autor při komponování používá.

Cílem této disertační práce je současný pohled na mši za zemřelé, na rozdílné přístupy k jejímu hudebnímu zpracování a její místo mezi soudobými náboženskými skladbami. Vedle kulturně-historického pohledu na requiem a jeho funkci v současné hudební literatuře je hlavní (analytická) část zaměřená na čtyři konkrétní requiem českých skladatelů, kteří své dílo zkomponovali či dokončili v uplynulých třech desetiletích. Na těchto čtyřech příkladech lze jasně sledovat, jak rozdílné mohou být v soudobé hudbě kompoziční přístupy jednotlivých skladatelů. V neposlední řadě je zajímavé i to, jak rozdílné textové předlohy si autoři volí. Již dávno totiž není tradiční latinský text tím jediným, který se v soudobém requiem objevuje. Stále častěji skladatelé využívají verše různých básníků nebo své vlastní texty.

Současná requiem lze hodnotit podle různých měřítek, v žádném případě však nechceme jednotlivá díla srovnávat. Každé je totiž samo o sobě originál a nese v sobě znaky více či méně moderního skladatelského přístupu. I když někdy může být náročné tradičním posluchačům současná hudební díla přiblížit, je to jedním z hlavních úkolů této práce.